

20
Tardor 2022

EL BUTLLETÍ

del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

CARTA DE LA PRESIDENTA

Benvolguts, benvolgudes,

Reprenem el nostre Butlletí després del parèntesi forçós a causa de la covid. Ja fa uns quants mesos que hem pogut recuperar les activitats del Centre i fins i tot n'hem iniciat de noves. Així mateix, era hora de reunir velles activitats fetes l'any 2020 amb les noves que hem anat duent a terme aquests mesos del 2022 i difondre-les. I això hem fet.

Durant aquests mesos han tingut lloc fets molt importants per al Centre: vam deixar la vella seu de la Pia Almoïna, a recer del Museu Arqueològic, per traslladar-nos al Tint. N'hem marxat amb recança per fer possible la remodelació tan necessària del museu, que ja ha començat i que avança a bon ritme. Ara el nostre local social és, doncs, al Tint, un bell i també estimat espai propietat de l'Ajuntament, amb el qual es va signar el 2019 un conveni de cessió de 50 anys de durada. El trasllat el vam anar fent durant la pandèmia i agraïm especialment a en Jordi Galofré, el nostre responsable de la Biblioteca, d'haver dut a terme la nova ubicació del nostre fons. Així mateix, amb el trasllat es va fer evident que una part de l'arxiu del CECB estaria molt millor i en condicions òptimes de conservació a l'Arxiu Comarcal. De la mateixa manera que ja s'havia fet donació del fons de fotografies, ara hi hem afegit una part de l'arxiu. El dia 21 de juny d'enguany vam fer l'acte protocol·lari de donació.

Durant aquests anys que no hem editat el Butlletí hem tingut pèrdues de socis molt estimats, com la Dolors Cruells, en Joan Pontacq i molt especialment dos membres de la Junta: en Jeroni Moner i la Rosa Planella. En Jeroni Moner va ser durant molts anys president del Centre i un gran puntal, i hi va dedicar esforços i il·lusió. La nostra entitat li deu un immens agraïment. I la Rosa Planella és una pèrdua molt recent que ens omple de tristesa; trobarem a faltar els seus cicles de conferències de Literatura i art. Un adeu a tots ells.

Però el Centre ha continuat creixent, s'hi han incorporat nous socis, molts d'ells joves, que volem que s'identifiquin amb la nostra entitat

i en vagin assumint el dia a dia. Volem una entitat viva i amb força per dur a terme els nostres objectius.

Cal explicar, a més, que fa poc s'ha creat la secció de Patrimoni, amb un bon nombre de socis, i que s'ha estructurat amb subseccions de Banyoles i de Cornellà. Vetllar pel patrimoni és un dels objectius del Centre i creiem molt positiva aquesta iniciativa, com ho va ser la celebració el dia 2 d'abril de la Primera Jornada sobre Patrimoni dedicada a la Casa dels Lleons a la qual fem referència en aquest Butlletí. I en aquesta mateixa línia de defensa patrimonial, vam demanar al Consell Comarcal que es declarés BCIL (Bé Cultural d'Interès Local) el so de les campanes de la comarca. L'Ajuntament de Banyoles va respondre-hi positivament i també ho han anat fent altres ajuntaments.

Un altre àmbit que hem començat a treballar i que creiem molt important pel que suposa d'impacte en els nostres paisatges i en la nostra vida és el tema de la sostenibilitat i de com gestionem el canvi climàtic i els canvis en les energies que necessitem. Vam redactar un manifest que al seu dia us vam enviar i es va iniciar un cicle que vam anomenar Objectiu 2030: per un Pla de l'Estany sostenible. Aquest cicle s'ha desenvolupat al llarg de tot el curs, seguirà durant el proper i serà el tema del pròxim Col·loqui de Tardor, com ja us anunciarem properament. Vam convidar a participar-hi altres entitats que treballen també per aquests objectius i ens van respondre Astrobanyoles, el Museu Darder, Limnos i Emergència Climàtica. Aconseguir-ho és i serà una tasca de tots.

Finalment, i pel que fa a la donació que al seu dia ens va fer en Jordi Gussinyer (de la casa de Can Gussinyer), durant aquests anys hem anat duent a terme diverses gestions per tal fer efectiu el testament del donant, gestions complexes ja que el Centre només té el 60% del conjunt de la finca i, d'altra banda, hi ha vigent un usdefruit.

Amb aquest Butlletí desitgem tancar una etapa que ha estat complicada per a tots degut a la pandèmia, i iniciar un nou curs que volem ple d'activitats, d'iniciatives i de col·laboració entre tots els socis.

Roser Masgrau i Plana

Presidenta del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

INFORME DE SECRETARIA

Us informem que al llarg d'aquests anys 2020, 2021 i 2022 hi ha hagut 18 socis nous i 36 baixes, de les quals 17 han estat voluntàries, 11 per comunicació i 8 per defunció.

Actualment tenim un total de 345 socis.

INFORME DE LA BIBLIOTECA

Obres rebudes a la Biblioteca entre 2020 i 2022:

OBRES PRÒPIES

DONACIÓ DE JOAN ANTON ABELLÁN

Banyoles, paradís de l'esquí nàutic (2021)

Els Galceran de Prats del Lluçanès (2021)

Pedres i més pedres (2021)

DONACIÓ D'ALBERT AULINES

El paleolític a les comarques gironines (2021)

DONACIÓ DE CARLES AVILÉS

Kroen: la proporció àurea (2021)

DONACIÓ DE JOSEP M. BECERRA

Joc de poders (2021)

DONACIÓ D'ELOI CAMPS

La premsa veinal de Girona (2022)

DONACIÓ D'ENRIC CRESPI

La comanda (2013)

Les goges. Un conte adult de fades (2017)

Cornellà. Un episodi feudal (2018)

QUÈ FEM

Vilauba any 64. L'estiu del centurió (2020)

DONACIÓ D'ERNEST COSTA

Parlat i escrit (2019)

DONACIÓ DE DOLORS BRAMON

Lluís de Santàngel y su época (1992)

Anselm Turmeda (2009)

Immigració, religions i societat (2010)

Separates d'articles publicats a les revistes *Aljamía, Al-Qantana, Anuario de Filología, L'Avenç, Iglesia Viva, Recerques, etc.*

DONACIÓ DE NÚRIA COMESÒLIBES

Roses a la literatura catalana (2022)

DONACIÓ DE JAUME COLOMER

L'ensenyament a Fontcoberta (2022)

DONACIÓ DE TOMÀS CORTADA

Tirar endavant el mas. Can Cortada de Vilademires (2021)

DONACIÓ DE CARMÉ FERRANDO

Visites a Bibury (2019)

No facis plans. Els homes de la meva vida (2022)

DONACIÓ DE RAMON FOLCH

Abecedari socioecològic (2021)

Edita

Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Correcció lingüística

Isabel Roura

Foto portada

Jaume Colomer

Fotografies

Fons Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Disseny i maquetació

Estudi Oliver Gràfic

Impressió

Impremta Palmada

Dipòsit Legal

GI.967-2010

DONACIÓ DE JAUME GELI

Fer refer desfer (2019)
Fora dintre enlloc (2020)
Mots de calç i sal (2020)

DONACIÓ DE JOSEP GRABULEDA

Botigues de Banyoles (2020)
El catalanisme a Banyoles (2020)

DONACIÓ DE CARLES HEREU

Psicomúsica, lletra i solfa (2021)

DONACIÓ DE JOSEP MASANAS

Dos daus de vint (2022)

DONACIÓ D'ANDREU MAYOLAS

2157 (juny 2020)
El camí de la virtut (2020)
Cròniques d'Elysia (2022)

DONACIÓ DE BALTA NAVARRO

Contacte terminal (2021)

DONACIÓ DE JOAN PARNAU

Cinquanta concerts de la festa de música per a cobla de Banyoles (2021)

DONACIÓ D'ÀNGEL VERGÉS

Llegendes del Gironès (2019)

ALTRES OBRES REBUDES**DONACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BANYOLES**

Francesca Español, *Sant Martíria, cos sant de Banyoles* (2020)
 Jeroni Moner, *Les pesqueres de l'estany de Banyoles* (2022)

DONACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE PORQUERES

Sessi Sitjà, *Carles Fontserè en clau de conte* (2020)

DONACIÓ D'AKIARA BOOKS

Ivan Vera, *Àunia* (2021)

DONACIÓ DE DOLORS BRAMON

Pladevall, Antoni (dir.). *L'art gòtic a Catalunya. 3 vol.* (2003)

DONACIÓ D'ANDREA FERRER

Matas, Roser. *Els museus de les comarques de Girona* (2021)

DONACIÓ DE CAN XAPES

Som Can Xapes (2020)

DONACIÓ DEL CONSELL COMARCAL DEL PLA DE L'ESTANY

Laura Palomer, *La pedra rodona de can Rovira* (2021)
 Vicenç Vinyas, *Una provatura* (2021)

DONACIÓ DE LA COORDINADORA DE CENTRES D'ESTUDIS DE PARLA CATALANA

La construcció del territori: geografia, identitat i usos polítics (2019)

DONACIÓ DE COSSETÀNIA EDICIONS

Jaume Fàbrega, *Cap i pota* (2021)
 Jaume Fàbrega, *100 refranys sobre el menjar i beure* (2021)

DONACIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE GIRONA

Joaquim M. Puigvert i altres, *Jardins* (2019)
 Hannibal Climent, *Embarcacions esportives* (2019)
 Dolors Oliver, *Maià de Montcal i Dosquers* (2019)
 Enric Pujol i Josep Santesmeses, *Diccionari biogràfic dels diputats de la Mancomunitat de Catalunya (1914-1925)* (2019)
 Pau Turon, *Castells medievals* (2020)
 Jaume Colomer i Jordi Galofré, *Vilademuls* (2020)
 Pau Lanao i Narcís Selles, *La contracultura* (2021)
 Agustí Dalmau, *Sant Pau de Segúries* (2020)
 Josep Formiga, *Riudarenes* (2020)
 Autors diversos. *Història de la Cerdanya* (2021)

DONACIÓ D'EDICIONS DESTINO

Matthew Tree. *No soc racista, però...* (2021)

DONACIÓ DE L'EDITORIAL COMANEGRA

Assum Guardiola, *Blau* (2021)

DONACIÓ DE L'EDITORIAL GAVARRES

Josep N. Santaeuilàlia, *2017. Dietari d'un any convuls* (2021)

DONACIÓ DE L'EDITORIAL SIDILLÀ

Xavier Cortadellas, Judit Pujadó i Ignasi Revés, *Arrelats. Les famílies més antigues de Catalunya* (2021)

DONACIÓ DE RAMON FOLCH

Joan Mayol, Ramon Margalef. *l'home, l'ecòleg i les illes Balears* (2022)

DONACIÓ DE LA FUNDACIÓ JOSEP IRLA

Rafael Bruguera, *Martí Rauret. L'Escala, Móra d'Ebre, Barcelona, Mèxic* (2019)
 Jordi Garcia, *Pere Blasi. Mestre, geògraf i diputat republicà* (2022)
 Antoni Dalmau i Isidro Surroca, *Nativitat Yarza, mestra, alcaldessa, milliciana* (2022)

DONACIÓ DE MMV EDICIONS

Anna Bahí, *Paisatge i aigua. L'art pictòric al voltant de l'estany de Banyoles* (2021)
 Pere Llorens, *Històries d'un poble en temps de postguerra. Històries i anècdotes de Crespà* (2021)

DONACIÓ DE DAVID MORÉ

Xavier Muñoz, *Per tu, Rio Rita* (2018)

DONACIÓ DE LA TEISA

Ricard Planas (ed), *El passat es projecta en el futur. El futur es recolza en el passat* (2020)

REVISTES

Butlletí del Centre Excursionista de Banyoles (2019-2022)
 - *Butlletí Informatiu de la Causa de canonització de Magdalena Aulina* (2016-2019)
 - *CNB Club Natació Banyoles* (2019)
 - *El Butlletí Fontcoberta i Vilavenut* (2019-2022)
 - *Frontissa* (2019-2021)
 - *La Llúdriga* (2019)
 - *La Punxa* (2019)
 - *Lambda* (2019-2022)
 - *Les Garrotxes* (2020-2022)
 - *Mestall* (2019-2022)
 - *Plecs* (2020-2021)
 - *Revista de Banyoles* (2019-2022)
 - *Revista de Girona* (2019-2022)
 - *Serinyà* (2021-2022)
 - *Tabulari* (2020)

LLIBRES PUBLICATS PEL CECB**Ramon Margalef López (1919-2004)****El científic impulsor de l'ecologia a l'estany de Banyoles**

Autors: Ramon Margalef Mir, Salvador Sarquella, Xavier Casamitjana, Carles Borrego, Emili García-Berthou, Miquel Campos i Ramon Folch.

Editors: Frederic Gich, Salvador Sarquella

Pàgines: 218

Data de publicació: octubre de 2020

La comarca del Pla de l'Estany. Gènesi i reptes de futur (2021)

Autors: Jordi Galofré, Joan Nogué (coord.), Ramon Folch, Anna Roca, Javier Martín-Uceda, Laura Olivas.

Pàgines: 130

Data de publicació: octubre de 2021

OBRES SUBVENCIONADES PEL CECB**Parada i fonda**

Autor: Joan Anton Abellán

Edita: MMV Edicions

Pàgines: 274

Data de publicació: maig de 2021

Racons del Pla de l'Estany

Autor: Pere Llorens

Edita: MMV Edicions

Pàgines: 188

Data de publicació: setembre de 2020

Iconografia religiosa del Pla de l'Estany

Autors: Jordi Galofré, Josep M. Massip i Miquel Rustullet.

Pàgines: 280

Data de publicació: abril de 2022

Per mantenir al dia aquesta secció, preguem a tots els socis i sòcies que ens facin arribar un exemplar dels llibres que publicuin o, si més no, ens en facilitin informació a través del correu electrònic del Centre:
 cecbanyoles@cecbanyoles.cat

EL CONSELL COMARCAL I EL CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS DE BANYOLES SIGNEN UN CONVENI DE COL·LABORACIÓ

El Consell Comarcal i el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles signen un conveni, amb una vigència inicial de dos anys, que estableix una col·laboració mútua entre l'ens i l'entitat per millorar, estudiar, defensar i divulgar el patrimoni cultural de la comarca.

ASSEMBLEES DE SOCIS

Assemblea General de Socis 2021

Assamblea General de socis 2021 al Museu Darder.

El 24 d'abril de 2021 es va dur a terme l'Assemblea General de Socis. Degut a les restriccions de la pandèmia, l'aforament va ser limitat i es va oferir als socis l'opció de seguir-la telemàticament. Seguint l'ordre del dia es va llegir i aprovar l'acta de l'Assemblea Ordinària de 2020 així com la presentació d'un informe de les activitats realitzades l'any 2020. També es va aprovar la liquidació del pressupost, balanç i comptes de l'exercici 2020. Pel que fa al 2021, es va aprovar el pressupost i es va informar de les activitats previstes per a aquell any. Finalment, es van ratificar els càrrecs de la Junta Directiva.

Assemblea Extraordinària de Socis

El 25 de setembre 2021 es va celebrar una Assemblea Extraordinària de Socis en la qual es va acordar sol·licitar la declaració del CECB com a una associació d'utilitat pública.

Assemblea General de Socis 2022

Assamblea General de socis 2022 al Tint.

El 27 de febrer de 2022 es va dur a terme l'Assemblea General de Socis, amb una assistència de 22 persones. Seguint l'ordre del dia, en primer lloc es van aprovar les actes de les dues assemblees fetes al llarg del 2021, la General Ordinària del 24 d'abril i la General Extraordinària del 25 de setembre. Tot seguit, es va presentar el resum de les activitats realitzades durant l'any 2021 i es va aprovar la liquidació del pressupost, el balanç i els comptes d'aquest mateix exercici. Pel que fa al 2022, es va informar de les activitats previstes per a enguany i es va aprovar la proposta de pressupost corresponent. Finalment, es van ratificar els càrrecs de la Junta Directiva i l'acord pres en l'Assemblea General Extraordinària del 25 de setembre de 2021, i es va obrir un breu torn de paraules.

ARXIU JOAN PONTACQ SEGURANYES

Des del febrer de 2022 podeu consultar l'Arxiu Digital Joan Pontacq Seguranyes al CECB.

Tota la documentació que va generar en Joan Pontacq Seguranyes entre el 1994 i el 2021 va ser recollida, poc abans de la seva darrera

marxa, pel nostre vicepresident, Carles Puncernau, en un arxiu digital de manera que pugui ser consultat per qualsevol persona que tingui interès a fer-ho. En aquest enllaç trobareu els índexs de tot el contingut recollit a l'arxiu: <https://cecbanyoles.cat/arxius/#tab-id-2>.

Tothom que hi estigui interessat pot consultar aquesta documentació amb cita prèvia.

RESUM D'ACTIVITATS

CICLE DE CONFERÈNCIES OBJECTIU 2030: PER UN PLA DE L'ESTANY SOSTENIBLE

«QUÈ LI PASSA AL CLIMA? I A NOSALTRES?»

El 12 de juny de 2021 va tenir lloc, a l'Auditori de Banyoles, una conferència del nostre consoci Ramon Folch titulada «Què li passa al clima? I a nosaltres?», organitzada conjuntament pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i Astrobanyoles.

Des del Centre d'Estudis creiem que és molt important posicionar-se sobre aquesta temàtica i, al mateix temps, convertir-la en un projecte d'estudi, reflexió i acció. A tal fi, es va repartir als assistents el Manifest per a la sostenibilitat, que el Centre d'Estudis ha elaborat i que podeu llegir a la nostra pàgina web. Així mateix, vam posar en marxa un cicle de conferències titulat Objectiu 2030: per un Pla de l'Estany sostenible, que va tenir lloc al llarg del curs 2021-2022, i que exposem a continuació. Podeu accedir a les gravacions de les conferències al canal de YouTube dels museus de Banyoles.

PRESENTACIÓ DEL MANIFEST PER A LA SOSTENIBILITAT

L'1 de juliol de 2021, va tenir lloc, als Banyes Vells, la presentació del Manifest per a la sostenibilitat i del cicle Objectiu 2030: per un Pla de l'Estany sostenible.

Va obrir l'acte la nostra presidenta, Roser Masgrau, que va explicar les raons que han mogut el Centre d'Estudis a redactar el Manifest i organitzar aquest cicle: la defensa i preservació del patrimoni natural amb totes les eines que sempre ha utilitzat el Centre (estudi, reflexió, rigor, seriositat...). Va fer una crida a totes les entitats de Banyoles i del Pla de l'Estany i també als organismes municipals i comarcals a sumar-se a aquesta iniciativa, que compta ja amb el suport i la col·laboració de Limnos, el Museu Darder i Astrobanyoles. A continuació, el nostre consoci Joan Nogué va llegir el Manifest i el va comentar, posant èmfasi en la preservació del paisatge i en la importància d'una gestió propera i acurada de les intervencions que s'hi fan. Finalment, el coordinador del cicle Objectiu 2030: per un Pla de l'Estany sostenible, Xavi Vila, va exposar les línies generals del cicle, que es preveu d'una durada llarga, de dos o tres anys, i que començarà el proper mes de setembre.

Presentació del Manifest als Banyes Vells de Banyoles.

Els Banyes Vells van ser el marc incomparable d'aquesta presentació, que va comptar amb l'assistència d'una cinquantena de persones, entre les quals representants d'entitats, regidors i consellers comarcals.

PRIMERA CONFERÈNCIA: «LA COVID, FINS QUAN?»

El 17 de setembre de 2021, la doctora Laura Guerrero-Latorre va encetar el cicle amb la conferència «La COVID, fins quan?». Biòloga de formació, investigadora de l'Institut de Recerca de l'Aigua (ICRA) i professora del Departament de Biologia de la UdG, va presentar de manera didàctica i científicament rigorosa el passat i el present de la COVID-19 i els possibles escenaris de futur d'aquesta malaltia que s'ha constituït en una pandèmia planetària.

En primer lloc, va explicar les característiques del virus que produeix la COVID-19, el SARS-CoV-2, el seu comportament epidemiològic i el d'alguns virus similars del grup dels coronavirus, especialment el SARS-CoV i el MERS-CoV. Tots aquests virus tenen reservoris ani-

mals (ratpenats i rosegadors) a partir dels quals es transmeten a l'espècie humana, un procés que sovint es dona al sud-est asiàtic. En el cas del SARS-CoV-2, tant l'evolució inicial de l'epidèmia com el coneixement de la seva estructura i del seu genoma es van desenvolupar de forma molt ràpida, però no es coneixen exactament les condicions i les causes que van produir el salt del ratpenat cap a l'espècie humana a la regió de Wuhan (Xina).

A continuació, va analitzar el desenvolupament de la pandèmia a través de diferents onades successives, amb més de 200 milions de casos confirmats i més de 4,5 milions de morts entre les persones infectades. Les regions més afectades han estat Europa, Amèrica i el sud-est asiàtic, mentre que el continent africà, amb una població majoritàriament més jove, no n'ha patit tant les conseqüències. Va fer també una valoració de la situació a Catalunya, utilitzant entre altres dades els resultats actualitzats del monitoratge del SARS-CoV-2 en aigües de depuradora, projecte en el qual ella mateixa està treballant des de l'ICRA.

Finalment, va plantejar les diferents estratègies que es poden utilitzar per acabar amb una pandèmia (deixar-la passar, frenar i vacunar o coordinar i erradicar), així com els possibles escenaris futurs:

que persisteixi com a pandèmia, que faci una transició cap a un comportament epidèmic estacional, com la grip, o que es converteixi en un virus endèmic com els coronavirus que provoquen el refredat comú. Van ser els mateixos assistents a la conferència els que, amb els seus vots, van poder escollir quin futur creuen que ens espera després de la COVID-19.

Al final de la xerrada, es va obrir un col·loqui en el qual es va aprofundir en aspectes que s'havien comentat i es van tractar alguns temes nous que hi estaven relacionats des dels enfocaments epidemiològic, ambiental, preventiu (vacunació), etc.

SEGONA CONFERÈNCIA: «QUÈ ÉS LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA?»

El 15 d'octubre de 2021, el doctor Mariano Marzo va impartir una conferència titulada «Què és la transició energètica?». Geòleg de formació, catedràtic emèrit d'Estratigrafia i Geologia Històrica de la Universitat de Barcelona, director de la càtedra UB Repsol en Transició Energètica i president de la comissió de Sostenibilitat de Repsol, va exposar de forma didàctica, planera i rigorosa els principals conceptes relacionats amb la transició energètica.

En primer lloc, va posar de manifest la importància que té per als humans aconseguir energia per al desenvolupament, l'increment de les necessitats energètiques al llarg de la història i la nostra dependència actual dels hidrocarburs, que obtenim en forma de carbó, petroli i gas natural. Aquests combustibles fòssils constitueixen una reserva d'energia d'origen solar que el planeta ha acumulat al llarg de milions d'anys i la seva utilització a partir de la revolució industrial, quan s'ha gastat aquesta rica herència energètica, ens ha convertit en l'home de l'hidrocarbur. A la vegada, però, la combustió d'aquestes molècules ha provocat un augment a l'atmosfera de la concentració de CO₂, que contribueix de forma molt important a l'escalfament global. Des de 1950, tant el consum energètic mundial com el PIB i la concentració de CO₂ atmosfèric han experimentat un increment exponencial.

Mariano Marzo durant la seva ponència.

La conferència va continuar amb l'anàlisi de les possibilitats de solucionar la disfunció de l'actual model socioeconòmic. La magnitud de les emissions antropogèniques de CO₂ depèn de factors demogràfics i econòmics, i també de factors relacionats amb el model energètic, com la intensitat energètica (o quantitat d'energia necessària en relació amb el PIB) i la intensitat de carboni del mix energètic que consumim.

Finalment, va projectar diversos escenaris de futur en què s'assolirien diferents graus d'escalfament del planeta, en funció de les mesures que es prenguin. Per aconseguir un escenari de desenvolupament sostenible, caldrà millorar l'eficiència energètica i incrementar l'ús de les energies renovables. Això requerirà la implementació d'innovacions tecnològiques que permetin assolir les zero emissions i estabilitzar la temperatura del planeta a l'entorn d'un increment d'1,5 graus. S'hauran de desenvolupar també tecnologies per enretirar part del CO₂ acumulat a l'atmosfera i d'aquesta manera tenir un balanç negatiu d'emissions de carboni.

Al final de la xerrada, es va produir un debat enriquidor que va permetre aprofundir especialment en l'anàlisi de les diferents estratègies i tecnologies per aconseguir una producció d'energia més descarbonitzada o la captura del CO₂ atmosfèric.

TERCERA CONFERÈNCIA: «NOUS TEMPS, NOU CLIMA»

El 12 de novembre de 2021, el doctor Josep Calbó va presentar una conferència titulada «Nous temps, nou clima». El ponent és professor de la Universitat de Girona en el Departament de Física i forma part del Grup d'Experts en Canvi Climàtic a Catalunya. En la seva exposició va comentar de forma didàctica i rigorosa, amb una gran profusió de dades científiques, els principals conceptes relacionats amb el canvi climàtic, les seves causes i algunes de les seves conseqüències.

Després de diferenciar els conceptes de temps i clima, va exposar els nombrosos canvis climàtics que ha experimentat el planeta al llarg de la història i les característiques excepcionals del canvi actual: un increment ràpid i sobtat de la temperatura mitjana del planeta que es pot relacionar amb factors d'origen antròpic. Va mostrar que Catalunya no només no és aliena a aquest canvi, sinó que fins i tot l'increment de temperatura hi és ja una mica més elevat.

A continuació, va explicar els principals factors que determinen el clima del planeta: la radiació solar, la quantitat d'energia que és reflectida o emesa com a radiació infraroja i la part d'aquesta radiació que és absorbida i redirigida en totes direccions per les molècules de gasos d'efecte d'hivernacle que conté l'atmosfera. El clima és el resultat del balanç entre tots aquests factors.

La tercera i última part de la conferència va estar dedicada a l'estimació de quin podria ser el clima dels propers anys, mitjançant models climàtics basats en càlculs matemàtics complexos. Aquests models corroboren el paper de l'increment dels gasos d'efecte d'hivernacle en l'evolució recent de la temperatura. Els escenaris més pessimistes preveuen un augment de la temperatura en 5°C a finals de segle, però la modificació del comportament dels humans pot donar lloc a altres escenaris en què les concentracions de gasos s'estanquin o es redueixin i l'increment de temperatura sigui menor, entre 1,5-2°C.

Finalment, el conferenciant va mostrar com la distribució del canvi climàtic no serà uniforme a tot el planeta. Es preveu que els increments de temperatura siguin més marcats als continents, a l'hemis-

Josep Calbó durant la seva ponència.

feri nord i especialment al Pol Nord. En el cas de les precipitacions, es creu que disminuiran a les regions de clima mediterrani.

La xerrada va finalitzar amb unes recomanacions per intentar mitigar la magnitud d'aquests canvis i adaptar-nos als efectes que es produiran en les properes dècades.

Agraïm al Dr. Josep Calbó la bona predisposició per participar en aquest cicle de conferències i la seva interessant exposició, en la qual va presentar de forma tant didàctica com rigorosa un tema d'una complexitat científica considerable i de gran rellevància per al futur de l'espècie humana i del planeta.

QUARTA CONFERÈNCIA: «ECONOMIA EN EL CANVI CLIMÀTIC»

El 17 de desembre de 2021 es va presentar el llibre *Economia en el canvi climàtic. Full de ruta cap a la societat frugal*. El seu autor, Joan Vila, és enginyer industrial, CEO de l'empresa LC Paper i president de la Comissió d'Energia de PIMEC. És expert en economia sostenible i divulgador d'aquesta matèria, sobre la qual publica articles d'opinió de forma regular, gràcies a la seva formació i a l'experiència

adquirida en la gestió empresarial. La presentació va anar a càrrec del mateix autor, que va fer una exposició de la temàtica, i va anar precedida d'una introducció de Ramon Folch, com a membre de la Junta Consultiva del Centre d'Estudis Comarcals i autor del pròleg del llibre.

En la introducció, Ramon Folch va destacar l'experiència pràctica de l'autor al capdavant d'una empresa del sector productiu i el fet que, justament des d'aquesta perspectiva, posi l'èmfasi en la frugalitat. Va remarcar la importància de l'emergència climàtica i la transició energètica com a reptes econòmics i la necessitat que l'enginyeria de la transició faci possible la sostenibilitat econòmica mentre es produeixen les transformacions que requereix el nostre sistema socioeconòmic en el trànsit cap a un nou model.

Seguidament, Joan Vila va exposar diferents aspectes que tracta en el seu llibre. Va començar comentant la problemàtica de la confrontació entre la productivitat laboral i la productivitat econòmica, que històricament s'ha resolt a base d'incrementar l'extracció de les matèries primeres, sense tenir en compte les seves limitacions i amb una baixa eficiència en el seu ús i en la despesa energètica associada. Des de la seva perspectiva, aquest funcionament de l'economia ens ha portat a una situació insostenible, que requereix una reforma integral del model i del comportament humà.

Joan Vila i Ramon Folch durant la presentació del llibre.

A partir d'aquí, va explicar diferents solucions que es poden aplicar. Segons va exposar, hi ha quatre disruptors tecnològiques que seran clau en els propers anys: l'ampliació en l'ús del cotxe elèctric autònom i de flota, la implementació i millora de les energies renovables i les bateries, l'expansió de l'ús de la bomba de calor i la substitució de la proteïna animal per a l'alimentació. Tot això ens portarà a un escenari en el qual es veurà reduïda la nostra capacitat adquisitiva i la producció, i consegüentment caldrà redistribuir el treball. Caldrà realitzar el trànsit amb cura perquè no col·lapsi el sistema i puguem mantenir el benestar, tot preservant els pilars bàsics de la sanitat, l'ensenyament i l'atenció a la gent gran. A Catalunya, aquest repte és possible, però hem de tenir la capacitat de veure des d'una perspectiva global els canvis que cal realitzar en l'àmbit energètic i la valentia política de tirar-los endavant.

CINQUENA CONFERÈNCIA: «ELS PAISATGES QUE VENEN»

El 21 de gener de 2022, l'ambientòleg Pere Sala i Martí va exposar la conferència titulada «Els paisatges que venen. Com ordenem els paisatges de les energies renovables?». El ponent, director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, és especialista en l'anàlisi i l'estudi del paisatge i últimament s'ha interessat pels paisatges emergents.

Xavi Vila, coordinador del cicle.

Pere Sala i Martí durant la seva ponència.

Després d'una introducció en què va destacar la importància que tenen en el paisatge la interacció de factors naturals i humans, el seu caràcter o personalitat i la percepció dels seus valors per part de la població, així com la rellevància de qualsevol tipus de paisatge i el paper de la ciutadania en la valoració i la gestió del paisatge, la part central de la conferència es va focalitzar en l'anàlisi de les principals noves formes de paisatge que emergeixen constantment. En primer lloc, els paisatges de proximitat, aquells amb els quals ens sentim més identificats i que cada cop estan agafant més protagonisme. Un segon tipus de paisatges emergents són els reciclats, resultat de recuperar espais on s'han intentat crear estructures fallides, ja sigui integrant-les en el paisatge i posant-les en valor o desfent-les i creant nous paisatges més d'acord amb els valors actuals. La tercera modalitat són els paisatges del despoblament, on s'intenta gestionar els espais poc poblats per recuperar l'autoestima d'aquests llocs i posar en valor el territori de la mà del seu

paisatge. El quart tipus de paisatges emergents, que es van analitzar més profundament, són els del canvi climàtic: nous paisatges que van sorgint per la transformació dels paisatges agroforestals com a conseqüència del canvi climàtic, per les alteracions del litoral i les seves infraestructures o per la instal·lació de noves infraestructures destinades a la generació d'energia a partir de fonts renovables. Segons les previsions de l'ICAEN (Institut Català d'Energia) per a l'horitzó 2050, gairebé el 3% de la superfície de Catalunya hauria d'estar ocupada per equipaments relacionats amb l'obtenció d'energia èolica terrestre o fotovoltaica.

A la part final de la conferència es van esmentar alguns exemples de parcs èolics de Catalunya i d'altres indrets d'Europa, i es van comentar diferents criteris que es podrien tenir en compte per intentar que els aerogeneradors siguin més compatibles amb els valors i les qualitats del paisatge o fins i tot sumin valor al territori i generin més acceptació.

SISENA CONFERÈNCIA: «LA PRODUCCIÓ AGROFORESTAL EN EL CANVI CLIMÀTIC»

El 18 de febrer de 2022, l'ecòleg Robert Savé i Montserrat va dictar la conferència titulada «La gestió agroforestal en el canvi climàtic». El ponent, a més d'impartir classes a la UAB, ha treballat com a investigador a l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària (IRTA).

Després d'exposar la realitat del canvi climàtic, el ponent va plantejar alguns dels seus efectes en el sector agroalimentari. Una primera dada és que hi haurà una reducció del 17% de la producció agrícola a la conca mediterrània, a causa d'una disminució de la disponibilitat d'aigua per l'increment de temperatura, tot i que aquesta limitació en la disponibilitat d'aliments no hauria de ser preocupant perquè actualment n'hi ha una sobreproducció. A més, la pujada del nivell del mar també afectarà la disponibilitat d'aigua per la salinització dels aqüífers propers a la costa.

Les projeccions per a comarques com el Penedès o l'Alt Empordà per a les properes dècades són molt fiables i preveuen una disminu-

Robert Savé i Montserrat durant la seva ponència.

ció de la disponibilitat d'aigua d'un 20% i l'augment de fenòmens catastròfics com les pedregades. El ponent va plantejar com cal adaptar-se als canvis modificant les estratègies de reg, les varietats que es cultiven, l'eficiència dels tractaments, l'optimització de la funcionalitat dels sòls, la regulació dels règims hídrics fluvials, entre altres.

Les regulacions europees també ens afectaran en els propers anys: caldrà augmentar la producció orgànica, canviar l'ús de tractaments fitosanitaris, controlar la fertilització del sòls agrícoles, reduir-ne les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, etc. Un altre aspecte que va destacar és la millora de la biodiversitat i la presència d'espècies invasores. En els canvis que calgui implementar, s'ha de tenir en compte que les solucions pròpies de cada lloc solen ser millors que les solucions generals, perquè es basen en espècies adaptades ecofisiològicament a l'ambient i en l'equilibri amb els altres components de l'ecosistema.

A Catalunya, per a algunes regions d'elevat interès agrícola, es disposa ja de projeccions climàtiques que permeten preveure els canvis que hi haurà al llarg del temps i les afectacions sobre les plantes. Per tant, és possible planificar des d'ara mateix les mesures adaptatives per als conreus a cada lloc. Finalment, el ponent va es-

mentar alguns exemples d'èxit en relació amb les tècniques i tractaments sostenibles i eficients: l'acadèmia de la poda, l'observatori de la sequera, la certificació de l'ecosistema agrari de producció d'oli d'oliva, el desenvolupament de varietats resistents al canvi climàtic, etc. Com a conclusió, va posar de manifest la necessitat d'assolir la sobirania alimentària i la importància de l'educació i la tecnologia, sempre partint del coneixement del context sociològic de la població.

SETENA CONFERÈNCIA: «UN FUTUR SENSE EPIDÈMIES?»

El 18 de març de 2022, el biòleg i matemàtic Joan Saldaña i Meca va impartir la conferència titulada «Un futur sense epidèmies?». El ponent, professor de la UdG, és llicenciat en Biologia i doctorat en Matemàtiques i porta anys estudiant les epidèmies des del punt de vista de la modelització matemàtica.

La conferència va començar amb un repàs històric de les principals epidèmies que ha patit la humanitat: la verola, la tuberculosi, la pesta, les gripes, la malària, el còlera, etc. L'origen de les malalties infeccioses humanes es pot atribuir al pas del paleolític al neolític, amb el trànsit de l'activitat caçadora i recol·lectora cap a l'agricultura, ja que va comportar la sedentarització de les persones i la domesticació d'animals. D'aquesta manera, es va potenciar un contacte més estret entre els animals i les persones que va afavorir les zoonosis, la transmissió de bacteris i virus dels animals als humans, seguida de la transmissió sostinguda en el temps dintre les comunitats i també entre diferents comunitats com a conseqüència de les seves relacions. Diferents paràmetres que determinen el comportament d'aquestes infeccions permeten modelitzar-les matemàticament. El conferenciant va mostrar alguns models simples que descriuen el comportament de les epidèmies i permeten fer prediccions.

La majoria de les malalties infeccioses tenen, doncs, l'origen en la fauna i actualment provenen principalment d'animals capturats en el seu hàbitat. Aquest tipus de malalties poden tenir diferents comportaments i transmetre's entre animals, només dels animals a

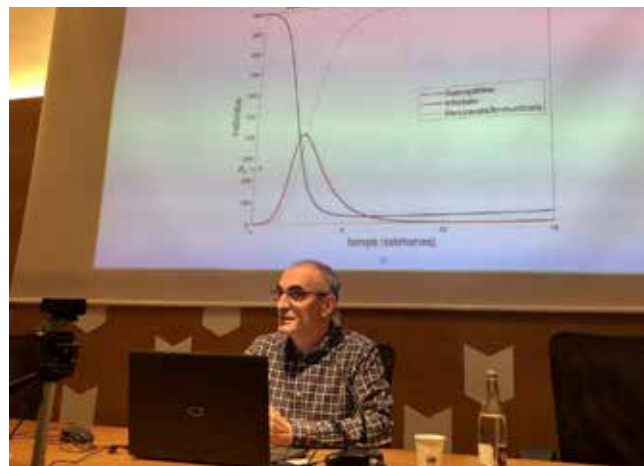

l'espècie humana, entre animals però també entre humans, o només entre humans. Alguns estudis indiquen que les malalties que es propaguen principalment a les zones tropicals (on hi ha més contacte entre humans i animals salvatges) solen tenir característiques diferents que les que ho fan per zones temperades (on actualment el contacte és més reduït): l'existència de vectors, la durada de la immunitat, el tipus de reservoris, la durada de la malaltia, etc.

Entre els vectors que transmeten les malalties infeccioses dels animals cap als humans ocupen un lloc important els ratpenats. Això es pot explicar per l'elevada tolerància d'aquests animals als virus, que no els provoquen malalties perquè tenen una resposta inflamatòria molt baixa. Els ratpenats, doncs, poden contenir molts virus sense resultar-ne perjudicats i, per tant, tenen un potencial molt gran per transmetre'ls als humans. Una altra característica d'algunes malalties epidèmiques és la variabilitat dels agents causants i fins i tot dels vectors, com en el cas del virus de la grip (i també d'alguns coronavirus), que poden combinar elements genètics procedents de diferents variants.

Un cop analitzats tots aquests elements, el ponent va descriure el marc conceptual per explicar l'aparició de nous patògens en humans. En el centre d'aquest model hi ha la interacció entre humans, animals i vectors, que depèn de factors que puguin alterar les dinàmiques de les seves poblacions, els quals a la vegada es veuen afectats per canvis ambientals locals i en últim terme per canvis a escala regional i global, com la variabilitat climàtica, els canvis en l'ús del territori, etc. A tot això, cal afegir-hi els factors que fan possible el comportament epidèmic de malalties ja conegudes, com ara la limitació de vacunes, la mala gestió de situacions de risc, l'aparició de nous vectors com el mosquit tigre o els moviments migratoris. Poden sorgir, doncs, noves epidèmies o pandèmies tant per l'aparició de nous patògens com per la revifalla de patògens que ja es troben entre nosaltres.

Com a conclusió, cal que ens preparem per a noves pandèmies tant o més letals que la COVID-19, i estem encara lluny de tenir un nivell de prevenció mínimament acceptable, tot i disposar d'algunes eines adequades (com les vacunes) per poder-ho fer.

Joan Saldaña i Meca durant la seva ponència.

VUITENA CONFERÈNCIA: «LA BIODIVERSITAT DEL PLANETA, L'ESTEM PERDENT ABANS DE CONÈIXER-LA?»

El 22 d'abril de 2022, el biòleg Dani Boix Masafret va impartir la conferència titulada «La biodiversitat del planeta, l'estem perdent abans de conèixer-la?». El ponent, professor i investigador de la UdG, pertany al Departament de Ciències Ambientals i l'Institut d'Ecologia Aquàtica i realitza la seva recerca en l'àmbit de l'ecologia de les aigües continentals.

Va començar justificant la necessitat de conèixer la biodiversitat real del planeta, per poder determinar si el ritme actual de desaparició d'espècies permet afirmar que ens trobem davant d'una sisena extinció massiva. El ponent va anar desgranant diferents aproximacions que s'han proposat per conèixer quin és el nombre total d'espècies del planeta. Des de Linné, que va començar a classificar i a posar nom a les espècies, fins al 2015 es calcula que se n'han identificat i descrit uns dos milions. Ara bé, hi ha moltes dificultats per acceptar aquesta xifra com a definitiva, per diferents motius: l'existència d'espècies que s'han descrit més d'una vegada amb noms diferents, el menor nivell d'estudi de les zones tropicals (on hi

ha més biodiversitat) o el diferent grau de coneixement en funció dels grups d'organismes que s'analitzen, entre altres. Per tant, podem afirmar que resten encara moltes espècies per descobrir.

L'estimació del nombre d'espècies desconegudes s'ha intentat fer de moltes formes diferents, per extrapolació a partir de dades conegudes com ara la proporció del nombre d'espècies d'àrees ben estudiades. Els valors que generen més consens entre els científics estarien a l'entorn dels 10 milions d'espècies. Amb el ritme actual de descripció d'espècies (unes 15.000 per any), això vol dir que tardaríem entre 500 i 700 anys a completar l'inventari d'espècies del planeta. En aquest punt de la conferència es va introduir una idea nova que posaria en dubte aquest càlcul: la constatació científica que el nombre d'espècies del planeta està disminuint. Alguns estudis realitzats durant els últims anys han arribat a la conclusió que la taxa d'extinció d'espècies actual és entre 1.000 i 10.000 vegades superior a la que hi havia abans de l'aparició de l'espècie humana. És a dir, que cada any aproximadament s'estarien extingint tantes espècies com el nombre d'espècies noves que es descriuen.

Gràcies al registre fòssil, es coneixen com a mínim cinc extincions massives d'espècies per diferents motius: fenòmens volcànics, escalfament global, anòxia i acidificació dels oceans, impactes de meteorits, etc. El ritme actual d'extinció d'espècies superaria el de

Dani Boix Masafret durant la seva ponència.

qualsevol d'aquestes extincions i, per tant, la majoria dels científics afirmen que ens trobem davant la sisena extinció massiva, deguda bàsicament a l'activitat humana. Si analitzem les dades dels últims 500 anys (un període de temps molt curt a escala geològica i paleontològica) la principal conseqüència seria un increment de la vulnerabilitat de moltes espècies, que en pocs anys ens acostaria ja a una situació real d'extinció massiva en alguns grups d'éssers vius.

El conferenciant va exposar els principals motius, derivats de l'acció de l'espècie humana, que generen aquesta problemàtica: la destrucció d'hàbitats, les alteracions en la composició de les comunitats per biomanipulació, la introducció d'espècies exòtiques, la sobreexplotació de recursos, la contaminació, el canvi climàtic, etc. Va acabar afirmant que probablement no provocarem l'extinció de la vida al planeta, però sí la nostra com a espècie.

NOVENA CONFERÈNCIA: «LA BIOENERGIA: CAP A LA SOBIRANIA ENERGÈTICA»

El 20 de maig de 2022, la tècnica de l'Institut Català de l'Energia (ICAEN) Laia Sarquella i Planella va dur a terme la conferència titulada «La bioenergia: cap a la sobirania energètica». La ponent, enginyera química de formació, treballa en el camp de les energies renovables i és experta en les diferents formes de bioenergia que es poden utilitzar com a alternativa a les fonts energètiques actuals no renovables.

La conferència va començar amb una revisió dels objectius europeus en l'àmbit energètic fins al 2050, en què s'espera aconseguir la neutralitat carbònica, i de l'evolució que haurien de seguir les diferents fonts antropogèniques d'emissió de CO₂ per aconseguir-ho. Catalunya i l'Estat espanyol estan encara molt lluny de l'autosuficiència energètica, amb taxes de dependència de l'energia externa i de la importació de combustibles fòssils molt superiors a la mitjana europea. Per al 2030, l'objectiu de la UE era que un 32% de l'energia consumida provingués de fonts renovables, però recentment s'ha pujat el llistó fins al 45%. L'objectiu per al 2020 era del 20% i tant l'Estat espanyol com el conjunt de la UE l'han complert, tot

i que Catalunya està endarrerida (s'ha quedat a l'entorn del 10%).

Les bioenergies, basades en la biomassa, el biogàs, els biocarburants i els residus renovables, són les energies renovables més versàtils, ja que poden ser útils tant per generar electricitat com per a usos tèrmics. Es consideren dins d'aquesta categoria totes aquelles energies que deriven de fonts biològiques d'origen natural, disponibles de forma renovable. Provenen principalment de la biomassa forestal, la biomassa agrícola i els residus renovables, i es poden utilitzar tant en l'àmbit industrial com domèstic per generar electricitat, calor i fred, i per al transport. El seu origen és la fotosíntesi, que absorbeix CO_2 en el mateix procés de captació de l'energia lumínica, i per tant tenen un balanç de CO_2 neutre.

Un cop analitzats els avantatges i inconvenients de les bioenergies, la segona meitat de la conferència es va centrar en les seves dues fonts principals: el biogàs i la biomassa. El biogàs es genera a partir de matèria orgànica en descomposició en absència d'oxigen i està format per metà i CO_2 . Té un poder calorífic una mica més baix que el gas natural i es pot produir a partir de residus orgànics de diferent origen. Per poder-lo generar cal tractar-los en digestors anaerobis i sovint es barregen residus ramaders amb fangs de depuradora per poder-ne obtenir major quantitat. No eliminen totalment, però, aquests residus i poden generar encara problemes ambientals. A Catalunya hi ha sistemes de producció de biogàs en funcionament associats a granges, depuradores, abocadors i ecoparcs. Un cop s'ha tractat per purificar-ne el metà (biometà) es pot injectar a la xarxa de gas natural o utilitzar per al transport, especialment en vehicles pesants. Representa encara un percentatge molt petit de l'energia obtinguda de fonts renovables, però està entrant en una fase de creixement amb l'impuls de la UE, que té com a objectiu que el biometà representi un 15% del total del gas natural, un valor que es podria assolir a Catalunya.

En el cas de la biomassa, es tracta d'aprofitar directament la combustió de restes orgàniques d'origen forestal o agrícola per produir energia, principalment tèrmica. És un recurs abundant a Catalunya, on la superfície forestal segueix una tendència ascendent i ocupa més del 60% del territori. Té un contingut energètic similar al gasoil

Laia Sarquella i Planella durant la seva ponència.

i el gas natural, però amb un poder calorífic lleugerament més baix, i es comercialitza com a llenya o bé triturada, en forma d'estelles, pèl-lets, briquetes, etc., a uns preus raonables en relació amb altres tipus de combustibles. A Catalunya n'hi ha una producció i un consum importants, i fins i tot se n'exporta a plantes franceses i italianes. Finalment, va acabar amb alguns exemples significats de calderes de biomassa en funcionament (Olot, Montserrat, Vilafranca, Berguedà, Vallès, etc.), per a usos domèstics o industrials, així com de plantes de producció d'electricitat i de gestió de biomassa.

CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

XVIII CICLE DE SORTIDES

SERINYÀ

El 9 de febrer de 2020 es fa la cinquena sortida de la temporada 2019-2020, a Serinyà. El punt de partida és l'aparcament del Parc de les Coves Prehistòriques de Serinyà. Hi participen 45 persones acompanyades, en la primera part del recorregut, per Julià Maroto, arqueòleg coneixedor d'aquest espai.

Julià Maroto ofereix explicacions sobre el tipus de roques de la zona i, en la visita a la cova de l'Arbreda, sobre el mètode d'excavació. També es visita la cova del Reclau Viver, les deus de la Mina i la font de les Coves. Al seu torn, Carles Puncernau i Pilar Castel parlen de la importància ecològica d'aquest punt de recollida d'aigua, dels seus antics usos i també de la vegetació de la zona.

La segona part de la sortida és una ruta circular que duu els participants a envoltar el turó d'en Parella per retornar a l'aparcament del parc, tot resseguint el Serinyadell. Durant el recorregut s'observen i es comenten diversos elements d'interès tant natural i paisatgístic, com ara el Roure de la Creu o les Llacunes, com arquitectònic o cultural (can Malloles, cal Cau de Dalt, can Solaric, can Quintana, can Soler, can Serosa i les torres quadrada i rodona de cal Ferrer de les Torres, una gran masia fortificada amb una antiguitat que es remunta fins al segle XIV).

VILADEMULS

La següent sortida té lloc el 8 de març de 2020. El punt de partida és l'aparcament de l'església de Vilafreser. L'entorn natural per on transcorre la ruta és el marc d'un conjunt patrimonial molt interessant. La visita s'inicia a la torre de Fellines, que és una torre del segle XIX de telegrafia òptica situada sobre un petit turó. Carles Puncernau explica com eren aquestes torres i per a què servien. La de Fellines va funcionar fins que aquest tipus de comunicacions, basades a enviar senyals codificats d'una torre a una altra, van entrar en desús. En aquestes edificacions hi havia sempre un cos de guàrdia. Es distribuïen en una planta baixa (amb el dormitori); una segona planta (amb la cuina i el menjador), i la tercera era destinada a les funcions de vigilància i treball. Sobre la coberta, hi havia el mecanisme de senyals. Les torres tenien una dotació de dos torrers i un ordenança.

Fent el camí de tornada al poble, els participants contemplen el Mas dels Frares, que havia pertangut als dominics de Girona. Conserva un molí d'oli i un gran safareig amb peixos vermells. Actualment està dedicat al turisme rural.

Vilafreser —un poble medieval les primeres restes del qual, però, daten d'època romana— està format per diverses masies de tipologia diferent, distribuïdes al voltant de l'església parroquial d'origen romànic: can Diví, de planta rectangular amb una interessant finestra doble amb llindes arquejades; can Grau, amb una porta forana de dovelles

i inscripcions dels segles XVIII-XIX, i can Ramon, masia reformada al segle XVIII, en són alguns exemples. A la façana principal la majoria d'obertures són de llinda de pedra calcària i les finestres mostren ampit motllurat. Arribats a la torre de Vilafreser, una edificació medieval dels segles XIII-XIV prop del veïnat de Perles, Carles Puncernau explica aquesta imponent construcció de 18 m d'altura, una de les més altes de tot Catalunya fetes en aquella època.

A prop del veïnat de Perles també es visita el pou de glaç de can Pagès de Perles, enfilat en un turó. De tornada, i en passar pel cantó de can Pagès, Guerau Palmada comenta aquesta masia dels segles XVI-XVII i la capella romànica de Sant Llorenç de Perles, del segle XII. Jaume Colomer també esmenta Guillem Bernat de Perles, nascut en aquest mas, i que va ostentar diversos càrrecs eclesiàstics importants durant el segle XIV.

Finalment, i arribats novament a Vilafreser, una veïna del poble obre l'església de Sant Sadurn, dels segles XII-XVIII i d'origen romànic. S'hi conserven unes tenebres (matraques) restaurades i un mata jueus, instruments utilitzats durant la litúrgia de la Setmana Santa.

XIX CICLE DE SORTIDES

RUTA DEL REC MAJOR - BANYOLES

El 10 d'octubre de 2021, amb l'assistència d'una quarantena de persones, té lloc la primera sortida de la temporada 2021-2022, en aquesta ocasió per Banyoles, tot visitant uns quants molins i resseguint bona part del rec Major.

El primer és el molí de can Boada, que aprofitava l'aigua de la riera Vella. Els propietaris inviten els assistents a entrar als baixos de casa seva, on hi ha tres molins, i expliquen com funcionaven, amb projecció d'imatges inclosa. En passar per la casa de la Creu d'en Trull, Elisabet Saus explica una llegenda sobre el dimoni. Ja retrobant el rec Major s'observa l'espai del molí d'en Baqué i també el de cal Nocaire. En el petit parc amb enginyers amb aigua, Carles Puncernau fa notar que és un molí de sang i, arribats al Tint, explica

el funcionament dels diferents tipus de molins. En el molí dels Paraires Rafel Ponsatí exposa el funcionament del gremi dels paraires. Al molí de la plaça Major, cal Moliner, s'observa el funcionament de les comportes i com es mou la roda de caixons. A can Quim del Rec els assistents admiren el xiprer monumental que hi ha, i Pilar Castel parla sobre altres activitats que es feien als recs, com ara la pesca i el bany, alhora que es contempen els nombrosos safarejos tot anant cap al Límit de l'estany.

En tot el recorregut del rec Major hi ha plafons explicatius dels molins i dels altres elements que hi havia hagut.

COVA DEL BISBE

El 14 de novembre de 2021, amb l'assistència de més d'una trentena de persones, té lloc la segona sortida de la temporada 2021-2022, en aquesta ocasió a la cova del Bisbe, a prop de la riera de Sant Aniol, amb Ernest Costa com a guia.

El punt de partida és a l'aparcament del costat de les ruïnes de Cofí, on Ernest Costa explica la indústria de l'escorxa que hi va haver a la zona. El recorregut porta els participants des de la casa de Lliure, restaurada de fa pocs anys i on es fan cursets diversos i s'hi pot fer estada, fins a la cova del Bisbe. Pel camí es poden veure plantes d'orella d'os, boixos i sivines entremig de la vegetació.

Dins la cova, l'Ernest explica com es vivia i treballava en aquests entorns no fa tants anys, tot fent constar l'abandó que s'ha produït. De tornada, es contempen tres forns de calç: un de molt proper a Cofí, un altre a prop del Vilarot i, una mica més avall, un d'obra, perquè encara s'hi poden veure restes de rajols, maons i teules.

BIERT

El 12 de desembre de 2021, amb l'assistència de quasi una quarantena de persones, té lloc la tercera sortida de la temporada 2021-2022, en aquesta ocasió a Biert, a les muntanyes de Rocacorba, amb el guiatge d'Ernest Costa.

El recorregut porta els assistents a admirar i descobrir tant elements patrimonials com naturals i paisatgístics. Pel que fa als primers, destaquen ca n'Eres, masia documentada des de 1274. Es tracta d'una edificació de planta quadrangular amb ampliacions annexades, com ara la capella dedicada a sant Llorenç, del segle XVIII; un nou cos d'habitatges adossat a la primitiva construcció (segona meitat del segle XIX) o noves construccions, com el porxo que precedeix l'era (del segle XX). També el molí d'en Ramió, que està en ruïnes; el pou de glaç de can Mitjà, on es fa un record a Joan Pontacq i l'Ernest explica la diferència entre el pou de glaç i el pou de neu, i l'església parroquial de Sant Martí de Biert. El temple, que ha patit diverses reformes al llarg dels segles, està format per una sola nau, coberta per una volta de canó, capçada a l'est per un absis semicircular. A la part central del tambor absidal s'obre una senzilla finestra de mig punt. Al costat de la rectoria hi havia un petit cementiri. Després d'un temps d'abandonament a causa del despoblament dels entorns, l'església va ser objecte fa pocs anys d'una restauració. Pel que fa als elements naturals, els participants admiren l'aulina de can Colomer, un arbre molt gros i singular que té un curiós forat. Se li podava la rama per tenir farratge per als animals de la casa. A prop del collet de Pararols es comenta que és el lloc on es feia el descàrrec del carbó, que s'havia bitllat a la plaça carbonera.

S'acaba la sortida amb la visió panoràmica des de can Pericó, els comentaris de l'actual propietari de la masia can Soler sobre la casa i l'entorn i les explicacions de Rafel Ponsatí en relació amb el pas de les tropes franquistes per aquest indret, durant la Guerra Civil, abans d'entrar a Banyoles.

VILADEMÍ

El 13 de febrer de 2022, amb l'assistència d'una cinquantena de persones, té lloc la quarta sortida de la temporada 2021-2022, en aquesta ocasió a Vilademuls, pels boscos de Vilademí.

El recorregut porta els assistents a descobrir els forns de calç i carbonet escampats al llarg del camí que hi ha enmig del bosc. La ruta s'inicia a la vora de la masia anomenada can Puig, a prop de la qual hi ha un grupet de roures i aulines remarcables a tocar de la bassa de l'Oliada, on s'abocava l'aigua residual de fer la premsada de l'oli, i el forn de calç de can Puig. Els assistents admiren el seu oratori amb xiprer, on encara es pot llegir a la pedra «M HA MIQUEL PUIG A FET FER LO PNT ORATORI ANY A 21 FABRER 1691».

Carles Puncernau ofereix tota mena d'explicacions sobre la cuita de la calç i, més tard, a la rajoleria de can Barranc, explica com era la feina de coure els rajols i les teules. El grup s'atura una bona estona per veure el forn de calç més ben conservat de la comarca, el d'en Puig. També visita la font de cal Bacallà, una construcció amb rentador, aixopluc i una petita torre, segurament per pouar l'aigua de la bassa. A les vores del camí hi ha petits forns de carbonet, molt ben indicats amb petits rètols que havia fet Joan Pontacq. Pel que fa a la vegetació, força impenetrable en algun punt, destaca un pi negre monumental, el pi del Reblinco, successor d'un altre que fa temps hi havia hagut en el mateix lloc.

FONTCOBERTA

El 10 d'abril, amb l'assistència d'una trentena de persones, té lloc la cinquena sortida de la temporada 2021-2022, a Fontcoberta. És la ruta 11 pel curs amagat del Farga, que va publicar Pere Llorens en el seu llibre *Racones del Pla de l'Estany*.

La ruta s'inicia davant l'església de Fontcoberta i porta els assistents a admirar les famoses aulines reclamadores i diversos elements d'interès paisatgístic, patrimonial i cultural. A l'inici del recorregut destaca can Pujol, força deteriorat, però amb un conjunt de rentador i viver encara en força bon estat. Antigament, el rentador estava separat de la font per una tanca de paret i una porta que es tancava amb clau. De la font a la paret era d'ús públic i era utilitzat pel rector i la mestra de l'escola. De la tanca al viver era per als amos i els diferents masovers, i cadascú tenia la seva pedra de rentar.

Més endavant, el grup admira un parell d'aulines reclamadores, símbols d'identitat del municipi, utilitzades antigament per caçar amb reclam: l'aulina reclamadora de Puigsaguàrdia i la de l'Omeda. Aquestes alzines també es van fer servir al final de la Guerra Civil espanyola (1936-1939) com a referència per la gent que fugia cap a França.

Uns altres elements naturals destacables al llarg del Farga són el gorg Blau, la font de les Illes i la bauma del Lladre. També destaca un altre

gorg, la bassa d'en Pijoan, amb cascada de travertí, però amb molt poca aigua a causa de l'escassetat de pluges. Pel camí els assistents descobreixen un forn de carbonet i, un cop arribats a ca l'Anglada, observen un molí d'oli en bon estat i, més endavant, la rajoleria de ca l'Anglada, una de les més ben conservades de la comarca.

En arribar a Fontcoberta es comenta el pedró-oratori de la Pietat, dissenyat per l'arquitecte Joan Salvatella, de prop de 3 m d'alçària integrat per diverses peces de pedra. Al començament de la Guerra Civil va ser destruït tot i que la creu i la imatge de la Pietat van ser salvades per alguns veïns i guardades a l'Ajuntament. Arran de la Santa Missió de 1952 es va reconstruir. Als anys setanta del segle XX encara s'hi beneïa el terme i les collites durant la festa de la Santa Creu de maig.

A tocar l'església es fa esment de com havia estat de gran el llor del cementiri, que també apareix en el llibre *Arbres monumentals del Pla de l'Estany*. I per finalitzar la sortida, es comenta que el segon pis de la torre campanar romànica de planta quadrada, amb obertures als quatre vents, va fer les funcions de comunidor.

SERINYÀ

El 15 de maig té lloc la sisena i última sortida de la temporada 2021-2022, a Serinyà. La sortida estava programada per al 13 de març, però les previsions de mal temps per a aquell dia la van fer ajornar fins al 15 de maig. En aquesta nova data, trenta-nou persones s'apleguen a la plaça de l'Ajuntament de Serinyà per fer una volta circular que les durà cap al pla de Martís i l'aiguabarreig dels rius Ser i Fluvià.

Abans de començar a caminar, es comenten alguns detalls sobre els orígens de l'edifici de l'Ajuntament de Serinyà, ja centenari, i algunes curiositats històriques sobre els habitants de la masia de can Carreres i del Serinyadell. Es contempen els detalls constructius de can Carreres i en creuar el Serinyadell el grup es fixa en el rentador que hi ha a l'esquerra, que encara s'utilitza per rentar-hi la roba i fer una mica de safareig.

Al pla de Martís els assistents gaudeixen d'unes impressionants panoràmiques. A sol batent, s'explica la importància dels arbres solitaris

enmig de camps, els diferents tipus de cereals i la història el castell de Teià, situat en el proper turó d'en Parella, les restes del qual formen part del mas d'aquest mateix nom.

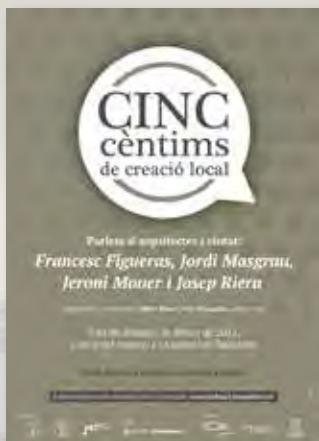
Ja per la via verda (antic camí de Banyoles a Dosquers en aquest tram) s'arriba a l'aulina reclamadora del pla de Martís. Una mica abans n'hi ha una altra al mig d'un camp, força a tocar de dos pins de llei remarcables. Diuen que aquestes dues aulines havien estat reclamadores, però no hi ha confirmada la informació.

El recorregut porta els assistents a descobrir la Torre de l'Hereu, una masia fortificada que té un mirador a la part de darrere amb unes vistes fantàstiques sobre el riu Fluvià, i les restes del forn de calç d'aquesta masia. Ja a tocar el Fluvià, i abans d'arribar a la Central de Serinyà i a la resclosa, el grup observa la font de la Torre de l'Hereu.

Des del pont de les Planetes, els assistents contempen l'aiguabarreig dels rius Ser i Fluvià, i es comenta la Reserva de Fauna Salvatge de l'Illa de Fares, actualment una península que només en casos de crescudes importants del riu es torna a convertir en illa. Aquest espai natural és de gran interès ecològic i un dels principals punts de nidificació d'aus aquàtiques del Pla de l'Estany.

El tram final del recorregut ofereix la visió de la capçada de l'aulina Grossa, al costat de la casa de la Canova de l'Illa, situada ja a l'altra riba del Ser, i permet observar, al marge esquerre del camí, unes curioses formacions rocoses de pedra calcària.

CINC CÈNTIMS DE CREACIÓ LOCAL 2021: PARLEM D'ARQUITECTES I CIUTAT

El 2021, el cicle de xerrades Cinc Cèntims de Creació Local, organitzat conjuntament pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i la Biblioteca de Banyoles, va estar dedicat a l'arquitectura i es va presentar l'obra de quatre arquitectes banyolins. El programa va ser el següent:

- 2 de febrer. **Francesc Figueras de Ameller: «L'ARQUITECTE MUNICIPAL»** Amb Josep M. Figueras, Joan Falgueras i Joan Anton Abellán.

Enllaç on podreu gaudir-la: <https://youtu.be/jwtrIA9TOVM>

- 9 de febrer. **Jordi Masgrau Boschmonar: «EQUIPAMENTS I HABITATGES DE LA CIUTAT»**. Amb Xavier Masgrau, Josep Maria Birulés i Roser Masgrau.

Enllaç on podreu gaudir-la: <https://youtu.be/JE9WdVpFDJM>

- 16 de febrer. **Jeroni Moner Codina: «EL PATRIMONI HISTÒRIC, ARQUITECTÒNIC I PAISATGÍSTIC»**. Amb Rosa Lluch, Arcadi Pla i Josep Callís.

Enllaç on podreu gaudir-la: <https://youtu.be/hQKWs-yPM1Q>

- 23 de febrer. **Josep Riera Micaló: «ARQUITECTURA, URBANISME I CULTURA»**. Amb Doli Guix, Frederic Cabré i Joan Solana.

Enllaç on podreu gaudir-la: <https://youtu.be/Ocvlr4RZE-4>

ITINERARI ARQUITECTÒNIC PER BANYOLES

Per complementar aquest cicle, es va muntar una exposició al nou local expositiu de Mobles Tarradas i es va organitzar un itinerari arquitectònic per Banyoles, que va tenir lloc el 12 de juny de 2021. La ruta va començar a l'edifici de Mobles Tarradas, obra de Jeroni Moner. La segona parada va ser la Clínica Salus Infirmorum, obra de Jordi Masgrau. Es va visitar la capella, amb vitralls de Domènec Fita, i es va pujar al terrat. La tercera parada va ser als Banyes Vells, on Xavier Mascañan va recordar l'edifici inicial, de Francesc Figueras, i va comentar l'ordenació del front d'estany abans dels Jocs Olímpics, feta per Jeroni Moner i Josep Riera. La quarta parada va ser el Club Natació Banyoles, que va ser obra de Jordi Masgrau, tot i que amb moltes ampliacions posteriors. En aquest cas, les explicacions van anar a càrrec d'Antoni Bramon, membre de la Junta Directiva del Club Natació Banyoles. L'itinerari va acabar a la pesquera Gimferrer, recentment remodelada seguint els plans de Francesc Figueras.

Seguint les normes de prevenció de la covid, es van organitzar dos grups de trenta persones cadascun que van fer l'itinerari amb mitja hora de separació. Un grup el portava Marc Riera i l'altre, Pau Sarquella, els dos responsables dels Cinc Cèntims d'arquitectura. D'aquesta manera es va posar un colofó magnífic a un cicle molt interessant, que va tenir molt bona acollida i que va permetre una aproximació humana i artística a l'obra de quatre grans arquitectes banyolins.

PREMI D'HUMANITATS JOAQUIM PALMADA I TEIXIDOR

II PREMI 2020

El jurat del Premi d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor 2020 va emetre el veredictes següent:

–Treball guanyador: «Les oblidades del conflicte oblidat», de Maria Bouabdellah Shaimi de l'INS Josep Brugulat. Se li va atorgar un premi de 300 euros i diploma acreditatiu.

El jurat també va decidir atorgar:

–Primer accèssit al treball «La producció de *My Color Range* i el seu videoclip», de Vall Octavio Granés de l'INS Josep Brugulat, amb un premi de 150 euros i diploma acreditatiu.

–Segon accèssit compartit als treballs: «La producció de 1969. Composició, gravació i postproducció d'una cançó», d'Irina Andrade Taradas de l'INS Pere Alsius i Torrent, i «Banyoles, un reflex dels Jocs Olímpics», de Pol Pagès Mulero, també de l'INS Pere Alsius i Torrent. Tots dos autors van rebre un premi de 75 euros i diploma acreditatiu.

El 7 de setembre de 2020 es va celebrar l'entrega dels premis. Podeu consultar els treballs presentats a l'enllaç següent: <https://cecbanyoles.cat/premi-dhumanitats-joaquim-palmada-i-teixidor/#tab-id-3>.

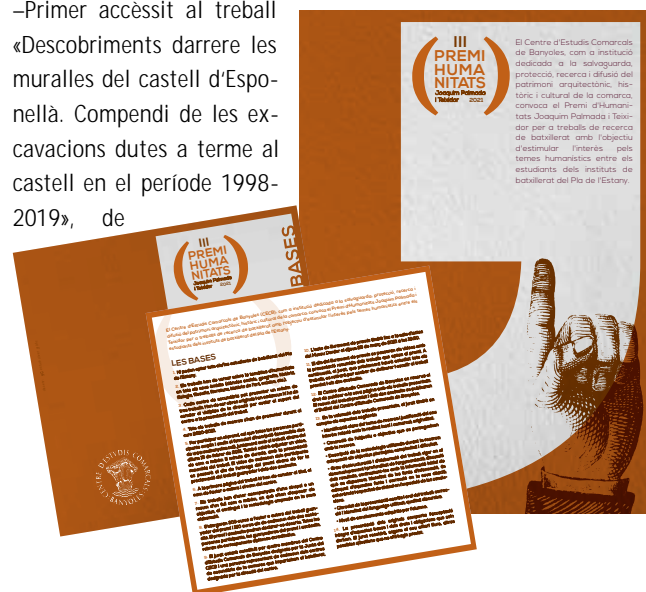
III PREMI 2021

El 25 de març de 2021 es va celebrar l'entrega dels Premis d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor 2021 al Museu Darder. El veredictes del jurat va ser el següent:

–Treball guanyador: «Composició d'una suite musical a partir d'una obra literària», de Queralt Planas Masdevall de l'INS Pla de l'Estany. Se li va entregar un premi de 300 euros i diploma acreditatiu.

També va decidir atorgar els accèssits següents:

–Primer accèssit al treball «Descobriments darrere les muralles del castell d'Espornellà. Compendi de les excavacions dutes a terme al castell en el període 1998-2019», de

IV PREMI 2022

El 24 de març es va celebrar l'acte d'entrega dels Premis d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor 2022. Hi van assistir els estudiants, representats de tots els instituts, membres del jurat, membres de la Junta del CECB, el regidor de Cultura de l'Ajuntament de Banyoles, Miquel Cuenca, i la presidenta del CECB, Roser Masgrau.

Els guanyadors de la IV edició van ser:

–Treball guanyador: Víctor Robinson, amb el treball titulat «L'amor grec».

–Primer accèssit: Maria Cros Recio, amb el treball «El paper de la dona a la política».

–Segon accèssit: Irina Soler Guardiola, amb el treball «Les TED Talks com a mètode per a millorar la nostra oratòria».

Podeu veure alguns dels videoresums dels estudiants participants al nostre canal de youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCr-SMHNv-8eBJi7Vw6sulXA/featured>

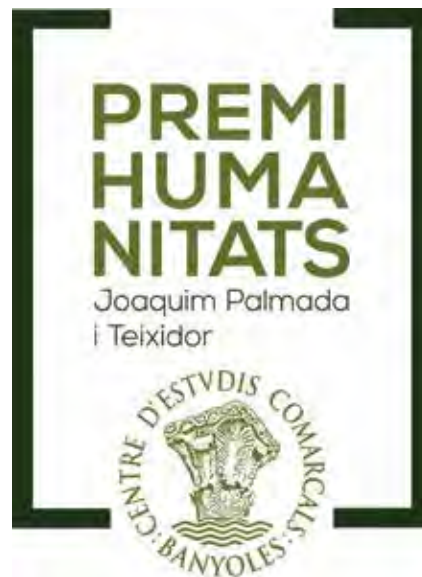

Marc Font Icart de l'INS Pere Alsius, amb premi de 150 euros i diploma acreditatiu.

–Segon accèssit al treball: «La pervivència del mites antics en el món modern. Percy Jackson i els herois de l'Olimp», d'Adrià Barnosell Roura de l'INS Pla de l'Estany, amb premi de 150 euros i diploma acreditatiu.

Aquesta convocatòria va ser tot un èxit en participació i qualitat.

Podeu consultar els treballs presentats a l'enllaç següent: <https://cecbanyoles.cat/premi-dhumanitats-joaquim-palmada-i-teixidor/#tab-id-4>

CONCURS DE FOTOGRAFIA DE LA NATURA

S'AJORNA EL XIX CONCURS DE FOTOGRAFIA DE LA NATURA

Degut al confinament provocat per la COVID-19, les entitats organitzadores del XIX Concurs de Fotografia de la Natura (CECB, Limnos, UdG Facultat de Ciències i Museu Darder) van decidir allargar un any el termini de presentació de fotografies i anul·lar l'exposició prevista per a l'estiu del 2020. La convocatòria per a la recepció de les fotografies participants d'aquella edició es va allargar fins a l'1 de maig de 2021 amb l'objectiu que tots els participants poguessin dedicar el temps necessari a captar les imatges per participar al concurs quan finalitzés el confinament.

LLIURAMENT DE PREMIS I INAUGURACIÓ DEL XIX CONCURS

El 18 de juny de 2021, a les 8 del vespre, es va celebrar el lliurament dels premis als guanyadors i es va inaugurar l'exposició de la XIX edició del Concurs de Fotografia de la Natura. Després d'un any de pausa obligada per les restriccions per la COVID-19, va tornar el concurs convocat pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, Limnos, la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona i el Museu Darder de Banyoles.

Hi van participar 145 persones que van enviar un total de 354 fotografies digitals, de les quals se'n van descartar

26 per no complir els requisits de les bases. El jurat, format per un membre de cadascuna de les entitats organitzadores, un expert en herpetologia (estudi d'amfibis i rèptils) i dos reconeguts fotògrafs, va visualitzar totes les imatges fins a triar-ne 30, de les quals 11 van ser finalistes, que són les que es van exposar fins al 12 de setembre a la Sala d'Exposicions Temporals del Museu Darder de Banyoles. Posteriorment, l'exposició va desplaçar-se a la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona.

El primer premi, de 400 euros, va ser per a Alfonso Roldán Losada i la fotografia titulada *Contraluz*, feta a la ciutat de Còrdova. El premi de 250 euros a la millor fotografia realitzada per un soci d'alguna de les entitats que organitzen el concurs o bé una persona vinculada a la Universitat de Girona, va ser per a Mariona Callís Figueras, sòcia de Limnos, amb la fotografia *Reflex de còpula*,

realitzada a l'estanyol temporani d'Espolla (Pla de l'Estany). El premi a la millor fotografia obtinguda al Pla de l'Estany, amb una dotació de 250 euros, va ser per a Jaume Planas Pujadas, amb la fotografia *Gripau*, realitzada també a l'estanyol temporani d'Espolla (Pla de l'Estany).

LLIURAMENT DE PREMIS I INAUGURACIÓ DEL XX CONCURS

El 17 de juny de 2022, a les 8 del vespre, es va celebrar el lliurament dels premis als guanyadors i es va inaugurar l'exposició de la XX edició del Concurs de Fotografia de la Natura convocat pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, Limnos, la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona i el Museu Darder de Banyoles.

Hi van participar 34 persones que van enviar un total de 98 fotografies digitals. Es va descartar una fotografia per no complir els requisits de les bases. El jurat, format per un membre de cadascuna de les entitats organitzadores, un expert en meteorologia i un fotògraf professional, va visualitzar totes les imatges fins a triar-ne 30, que són les que s'exposaran fins l'11 de setembre a la Sala d'Exposicions Temporals del Museu Darder de Banyoles. Posteriorment, l'exposició es desplaçarà a la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona.

El primer premi, de 400 euros, va ser per a Ramon Calvet Falgueras, i la fotografia titulada *Boira gebradora*, feta al massís del Puigsacalm. El premi de 250 euros a la millor fotografia realitzada per un soci d'alguna de les entitats que organitzen el concurs o bé una persona vinculada a la Universitat de Girona, va ser per a Laura

Olivas Corominas, socia del CECB, amb la fotografia *Rainbow islandès*, feta a Islàndia. El premi a la millor fotografia obtinguda al Pla de l'Estany, amb una dotació de 250 euros, va ser per a Miquel Planells Saurina, amb la fotografia *Boira a l'Estany*, feta a l'Estany de Banyoles.

Està previst que la temàtica i les bases del concurs de fotografia del 2023 siguin presentades en el decurs de les setmanes següents.

QUADERNS CECB

PRESENTACIÓ DEL QUADERN NÚMERO 39: RAMON MARGALEF LÓPEZ (1919-2004). EL CIENTÍFIC IMPULSOR DE L'ECOLOGIA A L'ESTANY DE BANYOLES

El 24 d'abril de 2021, aprofitant l'Assemblea General de Socis 2021, va tenir lloc la presentació del Quadern núm.

39, *Ramon Margalef López (1919-2004). El científic impulsor de l'ecologia a l'estany de Banyoles*, que va anar a càrrec de Salvador Sarquella i Frederic Gich.

PRESENTACIÓ DEL QUADERN NÚMERO 40: LA COMARCA DEL PLA DE L'ESTANY. GÈNESI I REPTES DE FUTUR

Una cinquantena de socis va assistir, el 21 d'octubre de 2021, a la presentació del llibre *La comarca del Pla de l'Estany. Gènesi i reptes de futur*. Es tracta del Quadern núm. 40

de les publicacions del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles. La presentació va anar a càrrec de Jordi Xena.

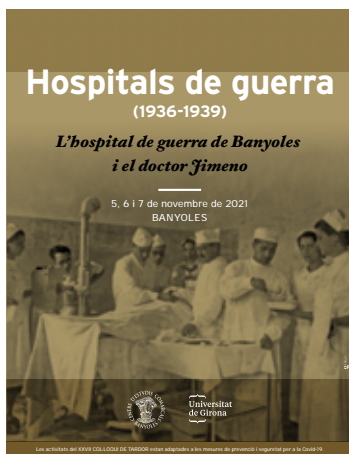
És un llibre que té dues parts. La primera, escrita per Jordi Galofré, és el relat de la lluita per aconseguir el reconeixement de la comarca en uns moments de canvis i esperances. El reconeixement, que va arribar l'any 1988, va ser el fruit de més de cinquanta anys de reivindicació. Malgrat el fracàs inicial a la dècada de 1930 i el parèntesi forçat de la dictadura franquista, no van faltar mai ciutadans que van mantenir viu el convenciment que Banyoles i la seva rodalia constituïen una comarca totalment diferenciada de les seves veïnes. Al llarg dels anys es va mantenir una voluntat popular, tossudament expressada, sense defalliments. Hi destaquen especialment les aportacions de banyolins il·lustres com Jaume Butinyà, Joan Vilardell, Tomàs Cortada i Jeroni Moner, tots ells socis del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles.

La segona part, coordinada per Joan Nogué amb les aportacions de Ramon Folch, Anna Roca, Javier Martín-Uceda i Laura Olivas, planteja noves directrius, noves mirades, reptes de futur en definitiva, repensant com volem que sigui aquesta comarca i quines noves necessitats es plantegen. El Pla de l'Estany és una comarca de dimensions reduïdes, però d'una gran diversitat i riquesa, amb potencialitats que cal desenvolupar, sempre amb criteris de sostenibilitat i pensament creatiu. Aquest llibre vol contribuir a enfortir la consciència comarcal i a obrir nous camins per encarar el futur.

COL·LOQUI DE TARDOR

XXVII COL·LOQUI DE TARDOR 2021

XXVII COL·LOQUI DE TARDOR

«HOSPITALS DE GUERRA (1936-1939). L'HOSPITAL DE GUERRA DE BANYOLES I EL DOCTOR JIMENO»

Des del 1993 el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles celebra, conjuntament amb

la Universitat de Girona, aquests col·loquis de tardor que tracten preferentment temes relacionats amb Banyoles i la comarca del Pla de l'Estany. El XXVII Col·loqui de Tardor es va dedicar als hospitals de guerra i portava per títol, precisament, «Els hospitals de guerra (1936-1939). L'hospital de guerra de Banyoles i el doctor Jimeno». Codirigit pels doctors Joaquim M. Puigvert (UdG) i Francesc Xavier Carreras (CECB), s'havia de celebrar l'any 2020, però les mesures contra la COVID-19 van fer que s'ajornés fins a l'any 2021.

El col·loqui es va inaugurar el 5 de novembre de 2021 amb una conferència del doctor Josep Lloveras, metge traumatòleg de la Clínica Salus Infirmorum, anomenada «La traumatologia a la comarca del Pla de l'Estany sota el paradigma dels vells professors». L'acte va tenir lloc a l'Auditori amb una assistència d'unes 60 persones.

Al llarg de tot el dissabte 6 de novembre diversos especialistes van presentar cinc ponències. El doctor Carles Hervàs, de la Reial Acadèmia de Medicina, va desenvolupar el tema «Xarxa hospitalària a Catalunya durant la Guerra Civil, Clínica núm. 3 de l'Agrupació

d'Hospitals Militars de Girona, a Banyoles». El doctor Josep Roig va tractar els «Avenços i innovacions en l'atenció als ferits de guerra, la

figura de Dr. Trueta». El doctor Francesc Xavier Carreras (CECB) va parlar sobre el Dr. Francesc Jimeno Vidal: «Un lloc a la cirurgia catalana i europea». Josep Grabuleda (Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany) i Jordi Galofré (CECB) van desenvolupar el tema: «L'hospital de guerra i Banyoles». I el doctor Stefan Günthner (Universitat de València) va parlar sobre la tasca del Dr. Jimeno a la postguerra: «El seu arxiu d'històries de la Guerra Civil, contribució a la sanitat alemanya a la Segona Guerra Mundial». La sessió es va cloure amb una taula rodona sobre «Fonts històriques sobre la guerra i metges», a càrrec del doctor Joaquim M. Puigvert (UdG) i Sílvia Alemany (Directora del Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols). L'assistència va ser de 40 persones.

El diumenge 7 va tenir lloc la clausura del col·loqui amb la descoberta d'una placa commemorativa de l'hospital de guerra de Banyoles i una visita guiada per conèixer alguns dels espais on hi va haver l'hospital de guerra. La visita, que va comptar amb uns 50 participants, va ser guiada per Josep Grabuleda i Jordi Galofré.

Com és habitual en els col·loquis, posteriorment es publicarà un llibre amb totes les ponències presentades.

PATRIMONI DEL PLA DE L'ESTANY

GRUP DE TREBALL I RECUPERACIÓ

FINALITZADES LES OBRES DE RESTAURACIÓ DE L'ERMITA DE SANT MIQUEL DE CENTENYS

El setembre de 2020 van finalitzar les obres de restauració de l'ermita de Sant Miquel de Centenys, que van anar a càrrec del Grup de Treball i Recuperació del Patrimoni del Pla de l'Estany.

En els darrers sis anys s'han realitzat accions puntuals de millora al patrimoni comarcal. A vegades han estat de caràcter més paisatgístic, com la neteja de fonts i els seus accessos; d'altres, petites intervencions sobre el que són elements menors, però que compten amb un rerefons d'història, com pedrons, teuleries o rentadors. La darrera actuació, la de més rellevància, tant pel que fa a la durada com per la importància de l'element patrimonial, ha consistit en la restauració de l'interior i la millora de l'exterior de Sant Miquel de Centenys (Esponellà).

L'ERMITA DE SANT MIQUEL

L'ermita de Sant Miquel, que forma part de la parròquia de Sant Iscle de Centenys, és una construcció de planta rectangular de caire popular que probablement va ser construïda en els primers anys del segle XVI. Té una superfície construïda de 61 m² i el seu interior té 36 m². La nau disposa de dues petites finestres, una en el mur nord i l'altra en el del sud, que havien estat tapiades en èpoques anteriors. Sobre la porta s'aixeca un petit campanar d'espada amb un sol ull.

ELS TREBALLS DE RESTAURACIÓ

L'any 2000 l'Ajuntament d'Esponellà hi va realitzar unes obres de restauració consistents a fer la coberta nova. No obstant això, tant

L'ermita abans de la restauració.

a l'interior com a l'exterior continuà un lamentable procés de degradació. Va ser per això que des de març de 2019 i fins a finals de setembre de 2020 el Grup de Treball i Recuperació del Patrimoni del Pla de l'Estany hi va dur a terme diferents treballs de restauració.

Les obres van consistir a netejar un notable volum de runes interiors, refer l'altar, reconstruir part dels bancs perimetrals, reobrir les dues finestres laterals, repicar els murs interiors, instal·lar una nova porta de ferro i reconstruir totalment el terra de l'ermita amb la col·locació de peces de tova ceràmica. Es va adquirir una imatge de sant Miquel, encarregada als tallers El Arte Cristiano d'Olot, que s'ha col·locat en una fornícula de ferro construïda expressament en la capçalera de l'ermita, sobre l'altar. També s'han construït dos reforçats bancs amb fusta reaprofitada.

En una última fase, de comú acord amb l'Ajuntament d'Esponellà i gràcies a les facilitats que hi va posar la família propietària de l'ermita, els Castellà, es va poder condicionar l'espai exterior amb la instal·lació de graveta, la construcció d'un banc de pedra semicircular, la col·locació d'un panell informatiu i la plantada de tres arbres xiprers durant el mes d'octubre. Agraïm també al veí de la banda nord, Miquel Darnés, que hagi facilitat un pas per l'accés a l'ermita.

El finançament dels materials que es van utilitzar va anar a càrrec del Bisbat de Girona i de l'Ajuntament d'Esponellà; totes dues institucions van respondre de manera molt positiva des del moment que se'ls va plantejar la proposta. Tant les gestions de l'anterior alcalde, Joan Farrés, com de l'actual, David Juan, es van fer amb responsabilitat i de manera efectiva. Per la seva banda, el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i la Mesa Cívica per la Llengua del Pla de l'Estany també van atendre el pagament puntual d'alguns d'aquests materials.

El 28 de maig finalment es va poder fer la inauguració oficial de l'ermita i el seu entorn. S'hi va fer una berenada amb l'assistència d'una bona colla dels voluntaris que havien participat en la recuperació d'aquest espai acompanyats dels seus familiars.

NOVA ACTUACIÓ A FONTCOBERTA

Després d'uns quants mesos d'inactivitat, el Grup de Treball i Recuperació del Patrimoni del Pla de l'Estany el 2022 ha començat una nova actuació a Fontcoberta. Els treballs es centren en el que queda de la casa de l'ermità al costat de la capella de la Mare de Déu de la Font. L'actuació consisteix a consolidar i anivellar dos trams de paret d'aquesta antiga construcció. També es reconstruiran els murs de pedra que envolten i protegeixen el petit turonet que forma part de l'entorn d'aquesta ermita, que té orígens al segle XIII. En el Grup s'hi han afegit alguns voluntaris de Fontcoberta que participen en aquesta nova feina de recuperació del patrimoni comarcal.

JORNADA I XERRADA

«LES PINTURES MURALS DE LA CASA DELS LLEONS DE BANYOLES»

El 2 d'abril de 2022 es va celebrar al local del Tint la 1a Jornada de Reflexió sobre el Patrimoni Cultural al Pla de l'Estany dedicada a «Les pintures murals de la Casa dels Lleons de Banyoles: un patrimoni desconegut».

La jornada es va iniciar a les 10 h del matí amb una sèrie de ponències i intervencions per part d'especialistes, i es va clausurar amb una taula rodona amb la intervenció de tots els ponents.

Aquí en podeu veure el vídeo: <https://youtu.be/Nfvf6fBaEc0>

«EL SO DE LES NOSTRES CAMPANES»

El 14 de maig de 2022 va tenir lloc la xerrada «El so de les nostres campanes» a càrrec de Miquel Àngel Fumana i Xavier Pallàs amb una assistència molt nodrida i molt interessada.

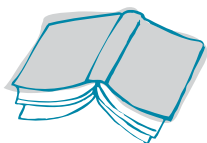

Durant la xerrada vam poder escoltar el so d'una campana de cada municipi de la comarca. La tria es va fer en funció de les característiques de qualitat de so, d'antiguitat, de fonedor i de decoració.

Els conferencians van manifestar la seva sorpresa per la quantitat i qualitat de les campanes d'El Pla de l'Estany. En tenen un coneixement molt exhaustiu perquè estan preparant un llibre amb les fitxes i característiques de totes les campanes de la comarca com ja van fer amb les de la Garrotxa.

Es va valorar molt positivament que des de la nostra comarca hi hagués hagut una bona confluència entre l'acció ciutadana, la de les entitats i la resposta dels ajuntaments declarant les campanes com a BCIL tal com va suggerir el CECB.

CURS ART(S) I LLETRES

«EL PI VER» DE MARIA ANTÒNIA SALVÀ

El 28 de febrer de 2020, el professor Albert Pons i Torres va ser l'encarregat de glossar la biografia i l'obra poètica d'aquesta escriptora vinculada a la Renaixença mallorquina.

Inià la seva intervenció amb l'esbós biogràfic de la poetessa, M. Antònia Salvà i Ripoll (1869-1958), nascuda a Palma de Mallorca en una família acomodada. Va desglossar la seva formació, des dels primers anys a Palma, on va aprendre tres idiomes (francès, italià i provençal), fins que entrà en contacte amb intel·lectuals de la Renaixença mallorquina, com Miquel Costa i Llobera i Miquel Ferrà, i un dels seus màxims referents: Josep Carner. Carner li prologà el poemari *Espigues en flor* (1926), la introduí en el noucentisme barceloní i va tenir cura de fer una tria dels seus poemes per a l'*Antologia de la poesia de M. Antònia Salvà*, de la qual destacà com a característica «l'endrec» (la feina ben feta). M. Antònia Salvà també escrigué prosa, *Viatge a Orient* (1907), i traduí del provençal l'obra de Frederic Mistral. Segons Albert Pons «va ser una supervivent, dreçant-se contra el silenci que envoltava la literatura feta per dones» i «se la considera la primera escriptora important de la poesia catalana».

La segona part de la conferència va estar dedicada a analitzar un dels poemes més significatius de l'autora, «El pi ver» (1934) del poemari *El retorn*. El professor anà comentant els versos d'aquest poema que ens porta a rememorar el cicle vital i natural a través de la metàfora d'un pi fruitós que, fins i tot en la seva decadència, es manté persistent i ferm, malgrat que en el present el seu fruit és «migrat». Tot això en un viatge poètic del passat al present.

Finalitzà la seva intervenció amb la lectura d'alguns poemes de l'escriptora.

Si no vau poder assistir-hi us deixem un enllaç a Youtube on podreu gaudir-la: <https://www.youtube.com/watch?v=MvXveZVGv4>

El professor Albert Pons i la coordinadora del curs, Rosa Planella.

CURS EL NOSTRE PATRIMONI GEOLÒGIC

«GEOLOGIA DE LA PEDRA DE GIRONA»

El 29 de febrer de 2020, el doctor David Brusi i Belmonte, geòleg i professor del Departament de Ciències Ambientals de la Facultat de Ciències de la UdG, expert en Geodinàmica externa i Didàctica de la Geologia, ens va oferir la tercera conferència del 6è curs El nostre Patrimoni Geològic. Geologia de la pedra de Girona. També va participar en el 5è curs, 2018-2019, amb la conferència-taller «Castells de sorra».

A partir d'una narració extreta del *Cavall Fort* del gener de 1972, ens va apropar a l'interès que un adult va despertar en un jove, a les escales de la catedral de Girona, pel «llenguatge» de les roques que s'hi observen i que el motivaran a ser geòleg. Les roques ens parlen i el professor ens va fer d'interpret del llenguatge de la pedra de Girona, des del seu origen fins a la utilització com a recurs.

La pedra de Girona es troba també a altres llocs de Catalunya i del món. A Girona són abundants les pedreres d'aquesta roca. Han donat nom a barris de la ciutat (les Pedreres) i s'ha utilitzat molt com a recurs geològic. Després de definir geològicament la roca (calcària nummulítica), el conferenciant va explicar-ne els orígens: es va formar en un mar tropical en l'estatge lutecià (inferior i mitjà), fa entre 48 i 43 milions d'anys. El terme *lutecià* deriva de *Lutetia*, ciutat ro-

mana antecessora de l'actual París. En aquesta zona també s'hi troba calcària nummulítica.

A continuació, va parlar de la formació de la roca des dels sediments detrítics i biogènics a través del procés de compactació i de cimentació i va explicar què són els nummulits, la seva estructura i anatomia, la seva biologia, la sistemàtica del grup, els grups afins actuals (els nummulits són un grup extingit), la seva reproducció i els seus biòtops.

A partir de la tectònica de plaques, el conferenciant va explicar per què hi havia un mar a Girona durant l'eocè, i a partir de processos geològics interns i externs va justificar l'evolució del relleu. També va justificar que a la zona de Banyoles, per sota dels guixos, s'hi troben calcàries carstificades amb nummulits, per on circulen els aqüífers que subministren l'aigua als estanys i estanyols de la conca lacustre.

Finalment, va situar les pedreres que s'explotaven a Girona i les tècniques artesanals d'extracció i de treball de la pedra, així com les tècniques actuals. Actualment la pedra de Girona s'explota a Sant Vicenç de Castellet.

La conferència es pot veure en aquest enllaç de Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=JK9qWVMLTIU+>

«EL VULCANISME A LES ILLES CANÀRIES I A LA GARROTXA»

El 8 d'octubre de 2021, Salvador Sarquella va dur a terme una conferència sobre el vulcanisme a les illes Canàries i a la Garrotxa.

L'erupció del volcà Cumbre Vieja de l'illa de La Palma va motivar l'interès pel vulcanisme i per això es va creure oportú repetir –actualitzada– la conferència que es va fer el 19 de desembre de 2015 en el marc del 2n Curs de Patrimoni Geològic (2015-2016) sobre el vulcanisme a les illes Canàries i a la Garrotxa. El principal objectiu de la conferència va ser diferenciar l'origen geològic dels dos vulcanismes i els riscos que s'hi poden originar.

La conferència es va iniciar amb l'explicació de les dues formes de transmissió de la calor a l'interior de la Terra, responsables d'originar els corrents de convecció a l'astenosfera i que provoquen els moviments de la litosfera, determinants de la tectònica de plaques. En el marc de la teoria de la tectònica de plaques, es va situar l'origen de les illes Canàries i del camp volcànic de la Garrotxa.

Les illes Canàries estan associades a l'activitat d'uns punts calents de la placa africana. Aquesta placa es desplaça cap a l'est des de la dorsal central atlàntica. Aquests punts calents han originat des fa uns 70 milions d'anys una successió d'illes a la zona de les Canàries que han presentat, i presenten, activitat volcànica. El moviment de la placa ha determinat que les illes de Lanzarote i Fuerteventura siguin les més antigues geològicament i presentin molta menys activitat que les illes d'El Hierro i La Palma, encara molt actives.

El camp volcànic de la Garrotxa es va originar per les distensions que va provocar una fossa tectònica fa uns 400.000 anys en les fases finals i menys actives de l'orogènia alpina. Per les fissures de la fossa tectònica van ascendir els magmes que van originar les estructures volcàniques. L'última activitat volcànica es va produir aproximadament fa 13.000 anys.

La conferència es va completar amb l'explicació dels diferents mecanismes eruptius, les estructures volcàniques i les seves repercussions geogràfiques i geològiques així com el que implica conviure amb el risc, especialment geològic i volcànic.

CICLE DE XERRADES MIRAR LA PINTURA: SENTIR I ANALITZAR

El conferenciant Joan Antoni Sellarés i els assistents.

PRIMERA TROBADA PARTICIPATIVA «MIRAR LA PINTURA»

Per complementar el cicle de xerrades Mirar la pintura: sentir i analitzar, realitzades a la tardor del 2019, el dia 22 de setembre de 2020 es va fer una trobada participativa per practicar els conceptes d'anàlisi formal explicats durant el cicle i aprofundir-hi. Les pintures que es van analitzar, amb una alta participació dels assistents, van ser: *Nit estrellada* de Vincent van Gogh, *Guernica* de Pablo Picasso i *Davallament de la Creu* de Roger van der Weyden.

PRIMERA XERRADA «MIRAR L'ESCULTURA»

El 29 de setembre de 2020 va tenir lloc la primera xerrada del cicle Mirar l'escultura: sentir i analitzar, de contingut molt visual i amb un conjunt ampli d'obres d'exemple, a càrrec de Toni Sellarés.

La primera part de la xerrada va tractar de mirar l'escultura amb els sentits, en la qual cosa influeix molt la sensibilitat de cadascú. En mirar per primera vegada una escultura, normalment l'observem en la seva globalitat, veiem el conjunt. A la segona part de la xerrada, es

va parlar de mirar l'escultura fixant l'atenció en les tècniques formals que permeten a l'artista crear l'interès que ens provoca la seva obra.

L'anàlisi formal és la descripció de la disposició i funció dels diferents elements visuals d'una escultura de manera sistemàtica, fent servir un conjunt establert de termes i conceptes. Els elements de l'escultura són els components bàsics de la creació escultòrica. Es van presentar exemples detallats dels set elements: volum (espai positiu), cavitats i forats (espai negatiu), massa, superfície, textura, llum i color. Els principis de l'escultura es refereixen a la manera en què els elements s'hi organitzen: proporció, escala, ritme, tensió i moviment (els dos darrers es van veure a la segona xerrada).

SEGONA XERRADA «MIRAR L'ESCULTURA»

El 6 d'octubre de 2020 va tenir lloc la segona xerrada del cicle Mirar l'escultura: sentir i analitzar, a càrrec de Toni Sellarès. El seu contingut, com a la primera xerrada, va ser molt visual i amb un conjunt ampli d'escultures d'exemple.

La xerrada va començar amb el recordatori dels aspectes vistos en la trobada anterior (els set elements de l'escultura i tres dels cinc principis) i l'exposició dels dos principis restants: tensió i moviment.

Seguidament es va tractar la noció de composició: distribució, intencionadament escollida per l'autor, dels elements visuals tenint en

compte el seu valor particular en relació amb la totalitat de l'escultura. Es van presentar els conceptes de composició simètrica o asimètrica, equilibrada o desequilibrada i oberta o tancada. A continuació es van introduir la resta de conceptes relacionats amb la composició: l'estructura compositiva (horitzontal, vertical, diagonal, piramidal, ovalada, polièdrica i múltiple); el centre d'interès (element visual que atreu la mirada de l'espectador; en una obra n'hi poden coexistir diversos depenent de la seva complexitat), i les línies de força: línies imaginàries que condueixen la mirada de l'observador cap a parts específiques d'una obra, generalment centres d'interès, amb l'objectiu d'organitzar-ne el seu recorregut visual. Finalment, es van analitzar formalment dues escultures que ja s'havien anat analitzant parcialment al llarg del cicle: *La Pietat* de Miquel Àngel i *Els primers freds* de Miquel Blay.

TROBADA PARTICIPATIVA «MIRAR L'ESCULTURA»

Per complementar el cicle de xerrades Mirar l'escultura: sentir i analitzar, el 13 d'octubre de 2020 es va fer una trobada participativa per practicar els conceptes d'anàlisi formal explicats durant el cicle i aprofundir-hi. Les escultures que es van analitzar, amb una alta participació dels assistents, van ser: *Laocoont i els seus fills*, *Grup familiar* d'Henry Moore, *Moisès* de Michelangelo Buonarroti i *El pensador* d'Auguste Rodin.

SEGONA TROBADA PARTICIPATIVA «MIRAR LA PINTURA»

El 20 d'octubre de 2020 es va fer la segona trobada participativa per practicar els conceptes d'anàlisi formal explicats durant el cicle de xerrades Mirar la pintura: sentir i analitzar, realitzades a la tardor del 2019. Les pintures que es van analitzar van ser: *La primavera* de Sandro Botticelli, *La vocació de Sant Mateu* de Caravaggio, *El dinar dels remers* d'Auguste Renoir i *La persistència de la memòria* de Salvador Dalí.

El dinar dels remers d'Auguste Renoir.

ALTRES

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE LA CONSTRUCCIÓ DEL TERRITORI: GEOGRAFIA, IDENTITAT I USOS POLÍTICS

El 14 de febrer de 2020, a les 18.30 h, a la sala d'actes del Museu Darder, es presentà el llibre *La construcció del territori: geografia, identitat i usos polítics*, que recull les actes de l'XI Congrés de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, que va coincidir amb el Col·loqui de Tardor de 2018.

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ «ERNEST COSTA, NOTARI DEL TERRITORI»

El dia 2 de juliol 2020 es va inaugurar l'exposició «Ernest Costa, notari del territori», que es va poder veure al Museu Darder del 4 de juliol al 13 de desembre de 2020. Aquesta exposició va comptar amb la col·laboració del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles.

PROPERES ACTIVITATS

XXVIII COL·LOQUI DE TARDOR

El novembre de 2022 tornarem a celebrar el Col·loqui de Tardor, enguany titulat «Els nous paisatges energètics», en el qual s'analitzaran les noves regles del joc energètic i es crearà criteri compartit al respecte.

XX CICLE DE SORTIDES CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

El proper curs continuarem amb les sortides del cicle Conèixer el Pla de l'Estany. Aquestes són les primeres sortides previstes:

9 d'octubre de 2022: Banyoles

13 de novembre de 2022: Esponellà

11 de desembre de 2022: Porqueres – Sant Miquel de Campmajor

XXI CONCURS FOTOGRAFIA

El XXI Concurs de Fotografia de la Natura tindrà com a temàtica la vegetació de zones humides.

V PREMI D'HUMANITATS JOAQUIM PALMADA I TEIXIDOR 2023

El Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles torna a convocar el Premi d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor. És un premi dirigit a estudiants dels instituts de batxillerat del Pla de l'Estany amb l'objectiu d'estimular l'interès pels temes humanístics. Cada centre de secundària pot presentar un màxim de tres treballs presentats durant el curs 2022-2023.

CICLE DE CONFERÈNCIES.

OBJECTIU 2030: PER UN PLA DE L'ESTANY SOSTENIBLE

Seguim amb el cicle de conferències Objectiu 2030, que analitza els problemes ambientals que ens afecten a escala planetària i on es plantegen i debaten propostes per fer de la nostra comarca un espai més sostenible que contribueixi a la mitigació d'aquests problemes globals.

COM FER-SE SOCI

Els únics requisits per ser soci del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles són ser major de divuit anys i pagar la quota establerta.

Podeu fer la inscripció de diferents maneres:

- Personalment al Centre al carrer de Sant Pere, 10, de Banyoles, els dimarts i divendres de 09.30 h a 11.30 h.
- Per telèfon, al 872 20 26 23, en el mateix horari.
- Per correu electrònic a cecbanyoles@cecbanyoles.cat, indicant el nom i un telèfon de contacte i ens posarem en contacte amb vosaltres, o bé directament des de la nostra pàgina web: cecbanyoles.cat.

La col·laboració econòmica és de 25 euros l'any per al soci individual, 10 euros per als socis joves (de 18 a 35 anys), 35 euros per al familiar i 75 euros per a les institucions.

TROBAREU TOTA LA INFORMACIÓ DE LES
NOSTRES ACTIVITATS A:

www.cecbanyoles.cat

Carrer de Sant Pere, 10 - 17820 BANYOLES - Tel. 872 20 26 23
cecbanyoles@cecbanyoles.cat - www.cecbanyoles.cat